

Høringssvar fra Sanitetskvinnene til representantforslag om trygghet for mødre i barselomsorgen

Sanitetskvinnene er Norges største kvinneorganisasjon med 45 200 medlemmer og 550 lokalforeninger over hele landet. Vi eier og drifter et stort antall ideelle virksomheter i spennet fra store sykehus som leverer til spesialisthelsetjenesten til kommunale omsorgsboliger. Vi er også en stor nasjonal beredskapsorganisasjon med mer enn 6000 beredskapsfrivillige.

Over hele landet driver Sanitetsforeninger frivillige kvinnehelseaktiviteter, integrering og helseberedskap. I tillegg er vi en stor kvinnehelseforskningsaktør. Vi driver, i samarbeid med sykehusene, tilbudet flerkulturell doula, som er en støtte til kvinner med kort botid som skal føde i Norge.

Sanitetskvinnene takker for muligheten til å komme med høringsinnspill, og vi vil takke forslagsstillerne for at de løfter en svært viktig tematikk. Vi mener at kvinner skal oppleve et sammenhengende, trygt og helhetlig tilbud gjennom svangerskap, fødsel og barseltiden. Det er dessverre ikke alltid tilfelle i dag. Dagens fødsel- og barselstilbud er svekket av effektivitetskrav og en finansieringsmodell som belønner medisinske intervensjoner, fremmer sentralisering og skaper rekrutteringsutfordringer.

Å investere i bedre oppfølging og omsorg i både svangerskap, under fødsel og i barseltiden forebygger komplikasjoner og helseutfordringer for både mor og barn. Det er god forebygging og gjør at helsevesenet kan spare både ressurser og penger senere, i tillegg til at det selvsagt er viktig for den enkelte kvinne og hennes familie.

Overordnet

Sanitetskvinnene støtter alle forslagene som fremmes i representantforslaget. Vi vil særlig legge vekt på viktigheten av en til en oppfølging, og at denne må gjelde også ved følgetjeneste. En forutsetning for god en til en oppfølging, er tilstrekkelig bemanning. Her trengs både en opptrappingsplan for utdanning og rekruttering, samt tiltak som sikrer at flere blir værende i yrket. Vi støtter også styrket kompetanse, og vil legge til at det mange steder er behov for økt kompetanse om ammeveiledning og at det er behov for å sikre tid og finansiering av denne delen av barselsomsorgen.

Finansiering

Forslagsstillerne foreslår å utrede innføring av forløpsfinansiering av svangerskaps-, fødsels- og barselomsorgen. Vi støtter en slik utredning. Samtidig vil vi understreke at andre grep også kan sikre en bedre og riktigere finansiering av svangerskaps-, fødsels- og barselomsorgen. Det trengs en finansieringsmodell for fødselsomsorgen som fremmer forebyggende jordmorarbeid, lavintervensjonsfødsel og sikker fullfinansiering av jordmors tilstedeværelse i fødsel. Dette kan også løses ved å gå vekk fra innsatsstyrt finansiering i

fødsel- og barselomsorgen, alternativt ved å oppjustere DRG-satser for fødsel og sikre egen DRG-koder for ammeveiledning, lange fødselsforløp og økt omsorgsbehov.

Svangerskapspenger

I dag må friske kvinner som ikke får tilrettelagt arbeidet under graviditet bli sykemeldt. Det innebærer at de bruker opp sykefraværsrettigheter, og dersom de skulle bli sykemeldt etter fødselen pga. for eksempel en fødselsskade eller fødselsdepresjon blir veien til AAP - som er en mye dårligere ordning, kortere.

Fra de fagmiljøene som jobber med kvinnehelse har det kommet forslag som åpner for å tenke vekk sykdomskravet i graviditet gjennom å utvide svangerskapspengeordningen. I dag er denne ordningen bare for de som har arbeid som kan skade fosteret. Forskerne foreslår å endre kriteriene sånn at gravide kvinner kan få bruke denne ordningen til å tilpasse arbeidsbyrden under svangerskapet uten å bli sykeliggjort. Sanitetskvinnene ber Stortinget pålegge regjeringen å utrede å endre svangerskapspengeordningen slik at den også kan benyttes for å verne om den gravides helse, også i forebyggende hensikt.

Minoritetshelse i svangerskap og fødsel

Vi vet at kvinner med kort botid i Norge har høyere risiko for komplikasjoner og fødselsskader. Vi ber Stortinget ta inn punkter som særskilt ivaretar denne gruppen. Tiltak vi ser nødvendig er bedre rammebetingelser for tolketjenesten for å sikre at tolkeloven følges i både i svangerskapsoppfølging, fødsel og barsel. Papirløse kvinner som i dag ofte står uten reelle rettigheter må sikres gratis tilgang til svangerskaps-, fødsel- og barselomsorgen.

Vennlig hilsen

Kari Helene Partapuoli
Generalsekretær